

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

**PHILIPP HOTZ'UN
BÜYÜK ÖFKESİ**

MAX FRISCH

TÜRKÇESİ : HASAN KURUYAZICI

TİİYATRO KİTAPLARI : 21

MAX FRISCH

PHILIPP HOTZ'UN BÜYÜK
ÖFKESİ

OYUN

Türkçesi Hasan Kuruyazıcı

de yayınevi

BİRİNCİ BASKI ARALIK 1964

*Bu oyunun Türkiye’de yayımlanma izni Suhrkamp Verlag’-
ın Türkiye temsilcisi Copyright Ajansı’ndan satın alınmıştır.*

*Bu çeviri izin alınmadan oynanamaz. Oynamak isteyenlerin
yayınevimize başvurarak yazılı izin almaları gerekir.*

de yayinevi

İstanbul, Ankara Caddesi, Vilâyet Han, Kat 2, Nr. 13

*Kayfa düzeni Metin Yasavul; Dizgi : Erdoğan Kantürk;
Tertip Naim Kalebas; Düze!ti F. Bengül; Baskı Z. Makak*

İSTANBUL MATBAASI
Nuruosmaniye Cad, 90

Oyun üstüne

Bu bir fars olmalı. Kara mizah yapan bir oyundan sonra seyirciyle barışmak için. Neler girer farsa? Bir kere neşeli olmalı. Bayağı da olmalı mı, kaba, budalaca? Birisi farsın tanımını şöyle yapmıştı bana : Kişiler hep alışlagelmiştir, kalıptır, insan kiminle karşılaşacağını önceden bilir. Boynuzlu koca, kahlkaha! Ve seyirci de bu değerlendirmeye katılır. Ya biz neye katılıyoruz? Tabii bu kalıp tozlanmamış bir kalıp olmalı, hani canlı denilebilecek bir kalıp, şöyle hem günlük, hem alışlagelmiş bir şey, blucins pantolonla atkuyruğu saç gibi, boynuzlanmaya göz yummak gibi, ev sıkıntısı gibi. Kendi kendime soruyorum : Acaba, sözgelişi, aydın birisi — konuştuğu gibi davranmıyan, beceriksizliğini bilip bundan üzüntü duyan ve sonunda, sırf dünya (Dorli'si) onu ciddiye alsın diye soğukkanlılıkla saçmalıklar yapan zavallı adam — fars konusu olamaz mı? Deniyelim bir kere!

Dekor üstüne

Kafamda odayı (aşağı yukarı dört metreye altı metre) bir yükselti olarak canlandırıyorum, duvarları olmasa daha iyi, kısacası gerçek sahnenin tabanından yükseltiliniş olacak. Odanın, yani gerçek oyun yerinin genişliği duvar filân kullanılmadan, sırf bu yükseltme işlemiyle belirlenecek; sahne üstünde bir sahne, bir yükselti, bir kasap tezgahı. Tabii bu yine de, eğer baş oyuncu kendi yönünden

yeteri kadar *clown* olmazsa, gerçekçilik tehlikesini yok edemez; sahne üstündeki sahne (yükseltinin dar kenarı öne gelecek, köylü işi eski dolap arkada duracak, yükseltinin çevresi boş kalacak) bir ben-tiyatrosu yapacak olan baş oyuncuya, öteki oyuncuların gidemedikleri yere gitmek için, seyircinin bakışı altında sahneden inmek, sonra yine sahneye çıkmak imkânını verecek. Bu, oyun — konuşma geçişleri açıkça ve yadırganmıyacak biçimde olacak.

PHILIPP HOTZ'UN BÜYÜK ÖFKESİ

Oyun

Kişiler :

PHILIPP HOTZ, *Edcbiyat doktoru*

DORLI, *karısı*

WILFRID, *bir dost*

CLARISSA, *karısı*

YAŞLI HAMAL

GENÇ HAMAL

BİR GEÇKİN KIZ

SAHNE : *Modern bir kira evinin odası.*

Oyun

(Oda boştur. HOTZ girer, yüzü öfkeden solmuş, üstünde önü açık bir yağmurluk, küçük bir el çantasını yerleştirir.)

HOTZ. Bak, haberin olsun, çantamı yerleştiriyorum. Gömlek, diş fırçası, pijama. Geri kalanları nasıl olsa yabancılar lejyonundan verirler. (Bir kadın hıçkırığı duyulur.)

Elimden geldiği kadar acele ediyorum. Merak etme! İşim biter bitmez çıkaracağım seni dolaptan — (*El çantasını kapatır.*) Bak, çantamı hazırladın bile. (*El çantasını hazır durumda kenara koyar.*) Şimdi yalnız evi yakıp yıkmak kaldı — (*Nereden başlayacağını kestirmek için çevresine bakınır, perdelerden birini çekip koparır, buruşturup der-top eder; sonra — sanki buruşturduğu perdeyi görüp de uyanmış gibi — ön sahneye iner.*)

Konuşma

HOTZ. Biliyorum, bayanlar, baylar, sizler de hepiniz karımdan yanasınız. Evet. Sizler de (biliyorum!) evliliğin devam edebileceğine inanıyorsunuz. (*Bir sigara çıkarır.*) Heyecanlandığının filân yok. (*Sigarasını içer.*) Bilmem, bayanlar, baylar, Dorli size neler söyledi — (*Telefon çalar.*)

Özür dilerim! (*Telefonu alır, konuşur.*) Bir dakika, lütfen. (*Telefonu bırakır, yine ön sahneye iner.*) Eğer sizler de, bayanlar, baylar, ömründe Dorli'yle hiç evlenmemiş olan herkes gibi, bizim barış yargıcıyla aynı fikirdeyseniz, hani bir kere daha denemeliymişiz, böyle bizim gibi değerli iki insan, ya da barış yargıcının sık sık söylediği gibi, son adım atmadan bir kere daha düşünmeliymişiz — (*Telefonu açık bıraktığı aklına gelir.*) Bir dakika

lütfe. (*Telefonla konuşur.*) Hotz, evet Doktor Hotz. Karım değilim, hayır, özür dilerim. Olur, söylerim. (*Telefonu kapar, dolaba doğru.*) Eve döner dönmez avukatını arıyacımışsın. — (*Ön sahneye iner.*) Bütün evi yakıp yıkarım daha iyi, dedim ben de, (Dorli ummaz ya bunu benden!) yabancılar lejyonuna yazılıyım daha iyi —

(*Kapı çalınır.*)

Tamam, benim hamallar! (*Sahneye döner, kapıdan dışarı çıkar.*)

(*Dolapta hıçkırık. HOTZ yan kulisten yine ön sahneye gelirken odaya geçkin, utangaç bir kız girer, tek başına ortada durur, bekler.*)

Bütün evi yakıp yıkarım daha iyi, dedim ben de — ama ciddiye alınmadım, gülümsendim, eve gelirken koluma girildi, yapacağıma inanılmadı bir türlü, sırf olgun bir insan olduğum için... (*Yeniden bir sigara çıkarır, ağzında bir sigara daha olduğunu fark eder, yanan sigarayı yere atıp ezer.*) Tanışınlar artık beni. (*Sahneye çıkar.*)

Oyun

HOTZ. Buyrun.

GEÇKİN KIZ. Bay Doktoru rahatsız etmiyorum ya?

HOTZ. Buyurun. (*GEÇKİN KIZ'a bir koltuk gös-*

terir, *GEÇKİN KIZ oturur.*) Karım ne söyledi size?

GEÇKİN KIZ. Bay Doktor evdeyken gelmemi —

HOTZ. Açık konuşalım! (*Yeni sigarayı yakar.*)

Dorli'nin insanların en değerlisi olduğunu inkâr etmiyorum. Sonra öyle barış yargıcıymış, Bertha Teyzeymiş, onlar da gereksiz karım gibi birine lâayık olmadığımı bilmek için —

GEÇKİN KIZ. Bay Doktor —

HOTZ. Sözüümü kesmeyin! (*Çok önemli bir konuya başlar gibi.*) Siz, Madam, evlilik sözünden ne anlıyorsunuz?

(*GEÇKİN KIZ çantasını karıştırır.*)

Madam, kendi çevremdeki karı-koca aldatmalarının sayısını — ki muhakkak en kötü çevre bu değildir — hesaplamak zahmetine katlandım, hem de, o işte parmağı olmıyan en az üç kişinin gerçek bir aldatma olarak kabul ettiklerini ele aldım yalnız — elli yaşına kadar olan erkeklerde, bu çevrede 5,1607'lik bir ortalama buldum. Buyrun bakalım. Öyle, ustaca plânlanmış, yalnızca beklenmiyen raslantıların bozacağı aldatmaları, çok ileri gidebilen sırf geçici hevesleri, hattâ çoğu zaman duyuya dayanan gerçek bağları hesaba katmadan, 5,1607. Ve bu arada Madam, bunların hepsi (ad söylemiyeceğim) hepsi, evliliğin devam edebileceği kanısındaydılar.

GEÇKİN KIZ. Bay Doktor...

HOTZ. Bu demektir ki : —

GEÇKİN KIZ. Bay Doktor!

HOTZ. Sözümlü kesip durmayın habire. (*Ayağa fırlar.*) Noelden beri, Madam, noelden beri, birbirimize apaçık gerçeği söylüyoruz, ve yarın yortu, ne geçti elimize? — Duruşma masrafları, üstelik iki avukatın da faturasından başka?...

GEÇKİN KIZ. Bay Doktor!

HOTZ. Bertha Teyze! (*Kendini tutar.*) Darılmadan, arkadaşça bir boşanma için her şeyi yaptım. Her şey alışlagelmiş düzende: Bayan Simone Dorothea Hotz, kızlık adı Hauschild, kocasının kendini aldattığından şikâyetçidir. Kocasını gerekli her şeyi kabul ediyor. Benim şikâyetim ise (Dorli'yi korumak için!) kişiliklerimizin uyuşmaması, ki bu da uydurma değildir, karımı, kendinin de söylediği gibi, hiçbir zaman anıyamadım — en çok da bugün, öğleden önce saat 11'de, Dorli, o cadı karı, birden bire boşanma dilekçesini geri alverince.

(*GEÇKİN KIZ ayağa kalkar.*)

Oturun yerinize!

(*GEÇKİN KIZ yerine oturur.*)

Sevgili ve değerli Bertha Teyze —

GEÇKİN KIZ. Yanılıyorsunuz, Bay Doktor, yanılıyorsunuz!

HOTZ. Yanılmıyorum, Bertha Teyze, hem de hiç.

Evliliğimizin bozulmasının nedeni, öyle başka boşanmalarınki gibi değil — acı şeyler onlar, kabul ediyorum, hem de tiksindirici bir moda — bizimkinin nedeni gerçek, Madam, şu basit ve müthiş gerçek: Ben bir erkeğim, (hem de aydın bir adam) karım da, müsaadenizle, bir dişi.

(Kapı çalınır.)

Ve bu yüzden de, çok değerli Bertha Teyze, bizim barış yargıcının istediği gibi son adımı atmadan bir kere daha düşünsek bile, hiçbir şey değişmez —

(Kapı çalınır.)

Tam tersine.

(Kapı çalınır.)

Özür dilerim! *(Kapıyı açmaya gider.)*

GEÇKİN KIZ. Bayan Doktor?... Bayan Doktor?...

(Hıçkırıkların nereden geldiğine bakınır.)

HOTZ, hemen, elinde bir testereyle, yine yan kulisten gelir.)

Konuşma

HOTZ. Yoo hayır, bayanlar, kıskanç değilimdir ben. Dorli ne zamandır şu makina fabrikasının müdürüyle, bana kalırsa açık konuşayım kecinin teki ya, alış-veriş yapıyor diye kıskandığım aklınıza gelmesin sakın — yoo hayır, bayanlar, yoo hayır!...

(İki HAMAL ellerinde kayışlarla odaya girerler.)

Şimdi geliyorum. (Ön sahnede kalır.)

Ben, bayanlar, karısına kendi malı gözüyle bakan bir eskimo değilim. (Benim için) aşkıta sahip olmak diye bir şey yoktur. Ben kıskanç olamam, bayanlar, hem de hiç olamam — (Elindeki testere gittikçe daha çok titrer.)

Ama kadının biri, duruşmadan hemen önce, üzerinde anlaşılmış boşanma dilekçesini geri alıverirse — bayanlar! Neresinde artık bunun anlaşma? Hayatın her anında sadakat mı? Güven mi? Erkekle kadın arasında arkadaşlık mı? Sorarım size: Bunun, şeytan alsın, neresinde artık — evlilik? (Ön sahneden ayrılır, ama yine geri döner.) Öfkemin yetmiyeceğine güveniyor. (Sahneye çıkar.)

Oyun

HOTZ. Kayış istemez, baylar.

YAŞLI HAMAL. Neden istemez?

HOTZ. Ben — hesap kapatıyorum.

(GEÇKİN KIZ ayağa kalkar.)

Uzun sözün kısası, Bertha Teyze çok üzgünüm —

(GEÇKİN KIZ, HOTZ'a bir katalok uzatır.)

Nedir bu?

GEÇKİN KIZ. Kullanma tarifesi, Bay Doktor —

HOTZ. Bertha Teyze değil misiniz siz? (*HAMALLAR'a döner.*) Yanınızda bir küskü var mı? Bir de kerpeten, özellikle ısmarlamıştım: Bir testere, bir küskü, bir de kerpeten, iyi bir de testere.

GENÇ HAMAL. Bizde var.

HOTZ. Peki testere?

GENÇ HAMAL. Sizde var.

HOTZ. (*Testereyi elinde tuttuğunu görür.*) Peki. — (*GEÇKİN KIZ'a kataloğu geri verir.*) Madam, elektrik süpürgesi istemiyorum. (*Onu kapıya kadar götürür.*) Zamanımız çok az, baylar, hemen başlayın! Sözgelishi resimler. Bir mutfak bıçağı alın, ya da ne geçerse elinize, sol yukarıdan aşağıya doğru kesin! — Böyle. (*Resmin birini keserek gösterir.*) Tamam mı? (*HAMALLAR birbirlerine bakarlar.*)

Ne düşünüyorsunuz?

GENÇ HAMAL. Kıracak mıyız?

HOTZ. Evin yerli eşyası hariç: Borular, ocak, buna benzer şeyler, kaloriferler, banyo teknesi, elektrik düğmeleri, filân falan... Delikanlı, al bak bir kül tablası!

GENÇ HAMAL. Ne yapacağız bunu?

HOTZ. Kül için.

GENÇ HAMAL. Haa, evet.

HOTZ. Halı karımındır. — (*Yazı masasına gider.*) Dorli, nereye koymuştuk senin eşyalarının listesini?

(HAMALLAR eski ayaklı-saati alırlar.)

Saatin icabına ben kendim bakacağım, çok eski bir mirastır da.

(HAMALLAR ayaklı-saati odanın ortasına bırakırlar.)

Ortalığa saçılmış kadın eşyası adına ne varsa, elbiseler, çamaşırlar v.s., ruj, gazeteler, çoraplar, pembe renkli ne varsa, sütiyen, küçük şişeler, taraklar v.s., Arjantin'den gelmiş mektuplar, terlikler v.s., notalar, kemer, tırnak makası v.s., eldivenler v.s., ağaçtan, istiridyeden yapılmış kolyeler v.s., v.s., bütün bu sinir bozucu şeylerin-hiçbirine dokunmayın. Karım çok duyguludur. Testereyle de işiniz varsa eğer, baylar, lütfen dışarda, sofada.

(HAMALLAR kayışları dolabın altından geçirirler.)

Durun! Hay Allah! Dolap burada kalacak — Hay Allah!...

(HAMALLAR dolabı yine yerine bırakırlar.)

Özür dilerim! (Terini siler.) Alın, işte karımın eşyalarının listesi...

(HAMALLAR koltukla masayı alırlar.)

GENÇ HAMAL. Bay Doktor, bunları ne yapalım?
HOTZ. Kısaltın.

GENÇ HAMAL. Nasıl kısa?

HOTZ. Kısa — Bacaklarını kesin.

GENÇ HAMAL. (Eliyle gösterir.) Buradan, iyi mi?

HOTZ. Tamam — evet...

(HAMALLAR koltukla masayı alıp çıkarlar.)
Özür dilerim demiştim! *(Dolabın kapağını tı-kırdatır.)* Dorli? *(Kulağını dolaba dayar.)* Ni-
çin tutuyorsun nefesini?

(Sofadan testere sesi duyulur.)

Duyuyorsun, Dorli, iki tane hamal getirttim.
merak etme! Böyle daha çabuk olur.

*(Yere bir tahta parçasının düştüğü duyulur,
testere sesi kesilir.)*

Birinci bacak. —

(Yeniden testere sesi duyulur.)

Aman öfkem geçmesin şimdi!...

*(Yere bir tahta parçasının düştüğü duyulur,
testere sesi kesilir.)* İkinci bacak. — *(Aynı*

şeyler tekrarlanana kadar elini yüzünün önün-de tutar.) Üçüncü bacak. — *(Gider ayaklı-sa-*

ate bir tekme atar, devirir.) Aman öfkem geç-mesin — *(Yeniden testere sesi gelirken bir*

şeyler aranır.) Dorli, bizim tornavida nerede? *(Dolaba bakar.)* Deli misin sen!?

Dorli! Hiç-bir sorumluluk almıyorum üstüme. Duyuyor musun? Seni bu dolabın içine kapattım, Dorli,

ama yetişkin bir insansın, pek âlâ biliyorsun ki bir elbise dolabında sigara içmek, Dorli,

çok tehlikelidir —

(Dolaptan bir sigara dumanı yükselir.)

Duyuyor musun!?

(Dolaptan bir sigara dumanı yükselir.)

Konuşma

HOTZ. (*Ön sahneye iner.*) Buyrun işte, bayanlar, baylar, siz de görüyorsunuz: Kendini benim vicdanıma bırakıyor — (*Sahneye çıkar.*)

Oyun

HOTZ. (*El çantasını alır.*) Göremediklerinden haberin olsun diye söylüyorum, Dorli: Çanta elimde duruyorum burada, ister inan, ister inanma —

YAŞLI HAMAL. (*Girer.*) Perdeleri nasıl arzu edersiniz, Bay Doktor?

HOTZ. Perdeleri?

YAŞLI HAMAL. Kesilmiş? Yakılmış?

HOTZ. Kesilmiş daha iyi.

YAŞLI HAMAL. Şerit şerit mi, yoksa —

HOTZ. Tamam, evet, şerit şerit.

YAŞLI HAMAL. Ne genişlikte?

HOTZ. El kadar.

YAŞLI HAMAL. 9 cm?

HOTZ. Aşağı yukarı.

(YAŞLI HAMAL *pantolon cebinden metresini çıkarır.*)

Aşağı yukarı — ama üçgenler de kesseniz olur. Hangisi daha hoşunuza giderse dostum, hangisi daha hoşunuza giderse!

(YAŞLI HAMAL *perdeyi alır, gider.*)

Dorli, gidiyorum ben artık. — Bu böyle sürmez, barışma kapısını her zaman ben açacak değilim. — Hey, gidiyorum ben artık...
(*Dolaptan bir sigara dumanı yükselir.*)

Konuşma

HOTZ. (*Ön sahneye inmek için el çantasını bırakır.*) Karın zorluyor beni yabancılar lejyonuna gitmiye, bir türlü inanmıyor gideceğime çünkü. (*Bir tren tarifesi çıkartır.*) Cenevre, Lyon, Marsilya. (*Tarifeye bakar.*) Yabancılar lejyonunda işler nasıldır bilirim, üstelik Dorli de bilir... (*Tarifeyi yine cebine sokar.*) 17.23. Oradan da 22.07'de. (*Yine sahneye çıkar.*)

Oyun

HOTZ. (*Yine çantayı eline alır.*) Son olarak söylüyorum, Dorli: Kararım kesin. (*Dolabın kapğını tıkırdatır.*) Hey? (*Testere sesi duyulur.*) Onlara listeyi verdim. Senin mallarının listesini. Evlenirken getirdiklerinin hiçbirine dokunulmıyacak. Dokunulmıyacak. Yalnız gömlekle diş fırçası aldım, gördüğün gibi, senin Goethe cep kitabını almadım... Kendini geçindirecek bir iş bulursun, şüphem yok... Ailene benden selâm söyle.. Yine işin kolayına kaçtı, diyecekler, yabancılar lejyonuna git-

ti... Bir daha birbirimizi hiç görmeyeceğiz...
Eğer önümüzdeki yıllarda bana mektup gelirse —

(GENÇ HAMAL bacakları kesilmiş koltuğu getirir, yere koyar; oturma yeri yerden aşağı yukarı on santimetre yukarıda kalmıştır.)

GENÇ HAMAL. Bay Doktor, sofada birisi var.

HOTZ. Konuşamam şimdi.

GENÇ HAMAL. Bayanla konuşmak istiyor.

(Dolaptan bir sigara dumanı yükselir.)

HOTZ. Hiçbir sorumluluk almıyorum üstüme!

(Dışarıya çıkar, meraklanan GENÇ HAMAL üstünde duran anahtarı çevirip dolabı açar : — İçinden, elinde sigarası, DORLI çıkar, ağlamış yüzüyle bile çekici zarif bir kadındır.)

DORLI. Acaba bir tablamız kaldı mı?

(GENÇ HAMAL bir tabla uzatır, DORLI sigarasını söndürür, telefona gidip bir numara çevirir.)

Hotz, evet, Bayan Hotz. Avukatımla konuşabilir miyim? (GENÇ HAMAL'a.) Çok teşekkürler! (Telefonla konuşur.) Bay Doktor! — Üç saattir deniyoruz, ama... Nasıl? Yapıyor, yalnız söylemekle kalmadı, yapıyor. Nasıl? Tek kelime söylemedim. Elimden ne gelir beni dolaba kapatırsa, Bay Doktor? (GENÇ HAMAL'a.) Siz de tanıgımsınız. (Telefonu kapar.) Kendi avukatım bile inanmıyor bana.

(Dışarıdan erkek sesleri duyulur, içeriye, ya-

nında ellerini uğuşturarak bir konukla birlikte HOTZ — az önce olduğu gibi üstünde önu açık yağmurluk, elinde tornavida — girerken, DORLI bir perdenin arkasına saklanır.)

WILFRID. Kimin aklına gelirdi bu, Philipp, kimin aklına gelirdi bu! Uçağım biraz önce geldi, ben de soluğu burada aldım. Kimin aklına gelirdi bu! Uyuşmuş gibiyim hâlâ — üç yıl Arjantin'de kal, üç yıl o iklimde, gözünün önüne getiremezsin hiç, üç yıl, üç yıl para kazanmaktan başka hiçbir şey yapma, hayır, gözünün önüne getiremezsin... (*Çevresine bakılır.*) Hiçbir şey değişmemiş! Hiçbir şey değişmemiş! (*Ne diyeceğini bilemeden duralar.*) Ee sen, Philipp'ciğim, yazarlık mı ediyorsun hâlâ? (*Güler, HOTZ'un sırtına vurur.*) Philipp, dostum!

HOTZ. Wilfrid —

WILFRID. Yok, dostum, sizler gözünüzün önüne getiremezsiniz bunu, öte tarafta üç yıl kal, yine de buraya, Avrupa'ya ayak bastığın an — kendini evinde sanıyorsun.

HOTZ. Buyur. (*Bacakları kesilen koltuğu uzatır.*) Buyur. —

(*WILFRID oturur ve ortalıkta hiçbir şey yokmuş gibi davranır. Şaşırması görünmemek istemektedir. Dışarıdan yine testere sesi gelir. WILFRID pürosunu hazırlarken HOTZ yine ayaklı-saatın üstüne ata biner gibi oturur, tor-*

navidayla sökmeye başlar.)

WILFRID. Söyle bakalım — Dorli nasıl? (*Pürosunu yakar, içer.*) Seramik yapıyor mu hâlâ?

HOTZ. Şu sırada yapmıyor.

WILFRID. Nerede şimdi?

HOTZ. (*Doğrulur, kapıya gider.*) Baylar, şu dolabı dışarı alın. (*WILFRID'e.*) Özür dilerim. (*HAMALLAR'a.*) Aman eğmeyin sakın! (*HAMALLAR kayışlarını alırlar.*)

Wilfrid, dostum, ne ikram edeyim sana? Yalnız sanırım artık bardağımız kalmadı. Cin? Campari? Viski?

(*HAMALLAR dolabı eğerkler.*)

Durun! — Delirdiniz mi siz? Durun! Durun! Üstelik de söyledim eğmeyin diye —

YAŞLI HAMAL. İyi ama kapı alçak olunca?

HOTZ. Öyleyse — lütfen — dışarıya, balkona. (*Balkon kapısını açar, WILFRID'e.*) Özür dilerim.

(*HAMALLAR dolabı balkona taşırken HOTZ terini siler.*)

WILFRID. Niye yağmurluğunu çıkartmıyorsun, bu kadar terliyorsun da?

HOTZ. (*Dolabı kilitler, anahtarı pantolonunun cebine koyar.*) Çok çok teşekkürler. (*Yerde yatan ayaklı-saatın üstüne ata biner gibi oturup sökmeye başlarken HAMALLAR kayışlarını sürükliyerek çıkarlar.*)

WILFRID. (*Pürosunu içer.*) Dorli nasıl diye sor-

muştum...

(HOTZ sarkacı söküp atar.)

Rahatsız ediyorsam söyle, Philipp.

HOTZ. Tam tersine.

WILFRID. İnanayım mı?

HOTZ. Vidaları tutarsın sen de. (*Vidaları eline verir.*) Hem de bir soruma cevap verirsin: — (*Kadranı söküp atar.*) Evliliğin devam ettirilebileceğine inanıyor musun?

WILFRID. Hangi evliliğin?

HOTZ. Hepsinin.

(*Bu kere de zemberek fırlar.*)

WILFRID. Canın yandı mı?

(HOTZ parmağını emer.)

Baksana, ne yapıyorsun sen Alla'skına?

HOTZ. Eski bir saati söküyorum.

WILFRID. Neden?

HOTZ. Espri yok bende, onun için.

WILFRID. Philipp — !

HOTZ. Var mı esprim, sana kalırsa?

WILFRID. Hayır.

HOTZ. Gördün mü!

WILFRID. Kim söyledi sana bunu?

HOTZ. Dorli, karım, tanırırsın tabii — dedi ki: Bir kere ben erkek değilmişim, sadece söylüyor, söylediğimi yapmıyormuşum. Senin tersine, sözgelişi. Avukatı ise, benden aldığı için, bir adım daha ileri gitti, dedi ki: Kocanız erken bunamış. İkincisi: Bende espri yokmuş. Senin

tersine, sözgelişi. Ben esprimi, Dorli'ye bakılırsa, doğduğum an kaybetmişim.

(WILFRID gülmek zorunda kalır.)

Bütün bunlara rağmen gülmen, Wilfrid, dostum, büyük nezaket doğrusu —

(YAŞLI HAMAL bacakları kesilmiş masayı getirir.)

Teşekkürler.

YAŞLI HAMAL. Bundan sonra ne var?

HOTZ. Bodrum. Bütün şişelerin mantarı çıkacak. Ama o işi ben kendim yaparım, siz şişeleri getirin yalnız buraya.

(YAŞLI HAMAL gider.)

WILFRID. Amma da rahat! (Elini alçak masanın üstünde gezdirir.)

Amma da rahat!

HOTZ. Öyle mi buluyorsun?

WILFRID. Esprin olmasa da, görüyorsun bak, buluşların var.

(HOTZ parmağını emer.)

Japonya'da bulundun mu hiç?

(HOTZ parmağını emerek başıyla hayır der.)

Senin kendi buluşun mu?

(HOTZ parmağını emerek başıyla evet der.)

Üç yıl Arjantin'de kal, yok bunu gözünün önüne getiremezsin sen, bizim gibi biri nasıl özer — böyle şeyleri — zevki, kültürü filân, rahathğı... (Alçak masayı okşar.)

HOTZ. Şu bizim soruya dönelim yine: — (WIL-

FRID'in eline bir vida verir.) Gerçekten seviyor musun onu?

WILFRID. Karımı?

HOTZ. Karımı!

(WILFRID irkilir.)

Vidaları kaybetme —

(Bir gürültü duyulur, arkasından GENÇ HAMAL gelir.)

GENÇ HAMAL. Özür dilerim, Bay Doktor, ama başka türlü olmuyor.

HOTZ. Neydi o?

GENÇ HAMAL. Yaylı şilte.

HOTZ. Teşekkürler.

(GENÇ HAMAL çıkar.)

Şu bizim soruya dönelim yine : —

WILFRID. Kesecek misin artık bunu!

HOTZ. Yani evliliğin devam ettirilebileceğine mi inanıyorsun?

WILFRID. Yoksa vidalarımı fırlatıp atıyorum pencereden! *(Ayağa fırlamıştır.)* Evet!

HOTZ. *(Tornavidayla işine devam eder.)* Senin esprili olmanı, Wilfrid, her zaman kıskanmışumdur. Sırf karımla yatmış olmana gülemiyorum diye şimdi tutup da esprini niye kaybediyorsun!

WILFRID. Philipp!

HOTZ. Tutuyor musun vidalarımı, dostum, yoksa tutmuyor musun?

(WILFRID, HOTZ'a sırtını döner.)

Öfkeni anlamıyorum...

(YAŞLI HAMAL gelir, yere tahta parçaları döker.)

Neydi bunlar?

YAŞLI HAMAL. Yatağın altlığı.

HOTZ. Teşekkürler.

(YAŞLI HAMAL yine dışarıya çıkar.)

Şu benim soruya dönelim yine : —

(Telefon çalar.)

Özüir dilerim. (Telefonla konuşur.) Hotz, evet, benim! (Telefonu bırakır.) Ver vidaları bana! (WILFRID'e tutturduğu vidaları alıp pence-reden dışarıya fırlatır, yine telefonu alır.) Ora-da mısınız daha? Ben de, nasıl efendim? (Telefonun ağzını örter.) Ne dersin, gürültü ediyor muyum? (Bir süre telefonu dinler.) Ayaklı-saat olacak her halde, birden bire düştü de, bir tane ayaklı-saatim var, Bayan Oppikofer, bir daha olmaz. Nasıl efendim? (Telefonu kolunun altına sıkıştırır, elini pantolonunun cebine sokar.) İşte anahtar!

WILFRID. Anahtar?

HOTZ. Dorli'yi görmek için geldin. Al şunu! Dolabın içinde.

WILFRID. Dorli?

HOTZ. Dışarıda balkonda, evet. (Anahtarı uzatır, ama WILFRID almaz.) Bağırmanız biter bitmez cevap vereceğim, Bayan Oppikofer. (Telefonun ağzını örter.) Senin Clarissa nasıl?

(*Telefonla konuşur.*) Özür dilerim, Bayan Oppikofer, özür dilerim. Hemen geliyorum aşağıya. (*Telefonu kapar.*) Bir günde bu kadar tatsız işi birden yapmamıştım hiç. Kendim de şaşıyorum. Başka zaman elimden hiç de iş gelmez oysa... (*Bir tarak alır, saçını tarar.*) Aman öfkem geçmesin.

YAŞLI HAMAL. (*Büyük bir vazanın paketini açarak gelir, WILFRID'e döner.*) Bu hanımın malı mı?

WILFRID. Bu — yahu nasıl bunun paketini hiç sormadan açıveriyorsunuz böyle? — Gerçek bir İnka vazosu bu.

YAŞLI HAMAL. İnka nedir?

WILFRID. Siz kendi işinize bakın.

YAŞLI HAMAL. Bayan Doktor için mi?

WILFRID. Şunu söylemeliyim ki —

YAŞLI HAMAL. Söyleyin lütfen, Bayım, yoksa bu da gidecek.

WILFRID. Bayan Doktorla ben birbirimizi ana okulundan beri tanırız —

YAŞLI HAMAL. Bayanın malı öyleyse. (*Vazoyu yere bırakıp gider.*)

HOTZ. (*Hiç aldırış etmemiş, Bayan Oppikofer'e yapacağı ziyaret için saçını taramış, şimdi üflüyerek tarağını temizlemektedir.*) Aman öfkem geçmesin! (*Tarağı cebine sokar ve dışarıya çıkar.*)

(*WILFRID dışarıda balkonda duran dolaba*

bakarken, DORLI — onun arkasından — saklandığı yerden çıkar.)

DORLI. Teşekkür ederim —

WILFRID. Dorli!

DORLI. — güzelim vazo için.

(WILFRID, DORLI'yi omuzlarından tutar, konuşamaz.)

Bir sigara ver bana.

WILFRID. *(Bir sigara vermek zorunda kalır.)*

Dorli, her şeyi biliyor.

DORLI. Biliyorum.

WILFRID. Kim söyledi ona?

DORLI. Ben. — *(WILFRID'in donup kalan elinden çakmağı alır.)* Ee, sen nasılsın?

Konuşma / Oyun

HOTZ. *(Kulisten ön sahneye gelir.)* Şimdi, bayanlar, baylar, benim duymadığım şeyleri siz duyacaksınız — ben aşağıda Bayan Oppikofer'deyim — ama olacakları gözümde canlandırabiliyorum. *(Yüzü seyircilere dönük, ön sahne de kalır.)*

DORLI. İlkel herif!

HOTZ. Beni kastediyor.

DORLI. Bencil!

HOTZ. Hâlâ beni kastediyor.

DORLI. Yalnız kendini düşünür hep!

HOTZ. Şimdi de uzman yargısı geliyor...

DORLI. Erken bunak!

HOTZ. Erken bunamış!

DORLI. Her ne deniyorsa işte —

HOTZ. (*Dudaklarının arasına bir sigara sıkıştırır.*) Devam! (*Sigarayı yakmaz, dinler.*)

DORLI. Evlilik manevi bir bağmış.

HOTZ. İşte benim dediğim.

DORLI. Geri kalan her şey başka kadınlarla! İşine böylesi geliyor. Evlilikte özgürlük! Ne istersem yapabilirmişim —

HOTZ. Karım malım değil ki.

DORLI. Kıskançlık diye bir şey bilmezmiş. Ne saçmalık! Hiç bilmezmiş. Ne saçmalık! Hiç sitem etmezmiş —

(*HOTZ sakin, sigarasını yakar.*)

Evlilik neresinde kaldı bunun!?

HOTZ. (*Sigarasını tütürür.*) İmkânsız. Evlilikten ne anlıyorum, yedi yıl anlattım durdum, ya da söylev çektim, karımın deyimiyle — evlilik (benim için) açıklık ve samimiyet içinde bir bağdır yalnızca.

(*DORLI gülmek zorunda kalır.*)

Mânevi bir cesaret.

(*DORLI gülmek zorunda kalır.*)

Evlilik yatakta perçinlenmez.

(*DORLI gülmek zorunda kalır.*)

Bana kalırsa: —

DORLI. Onu konuşurken bir duysan!

HOTZ. Yalnız yataktaki bağlılığa dayanan bir ev-

lilik —

DORLI. Ezberledim artık!

HOTZ. Ve şu gerçeğe dayanmıyan bir evlilik —

DORLI. Ne saçmalık. (*Bağırır.*) Hem de nasıl kıskanç!

HOTZ. (*Bağırır.*) Doğru değil bu!

DORLI. Kendini tutuyor, tabii n'olacak. Hepsi bu. Benim de kıskanmıya hakkım olmasın diye, anlıyor musun —

HOTZ. (*Sigarasını tütürür.*) Kıskanç olmıya hakkın yok.

DORLI. Düpedüz âdilik kendini tutması!

HOTZ. Kimsenin kıskanç olmıya hakkı yok. (*Sigarasını tütürür.*)

DORLI. Tam bir yıl olacak yarın ona anlatalı. Bizim işi. Ve ancak bugün çıktı öfkesi ortaya. Böylesine içten pazarlıklı! Ancak bugün — (*GENÇ HAMAL yere bir sepet dolusu cam kırığı boşaltır.*)

Şunlara bak!

WILFRID. Cam kırıkları —

DORLI. Sırf boşanma dilekçemi geri alıyorum diye. Şunlara bak! Sırf, «Sen bunu yapamazsın, Philipp, ben seni tanırım!» dedim diye.

(*YAŞLI HAMAL yere bir sepet dolusu cam kırığı boşaltır.*)

WILFRID. Nedir bunlar?

DORLI. Sırf, bir daha öfkelenmediği, evliliğimizin devam etmiyeceğini ileri sürdüğü zaman onu

ciddiye alayım diye — (*Kafasını sallar.*) Sonra perdeler! Mobilyalar! Resimler! Görülmüş şey mi bu! — Sırf, barış yargıcı olgun bir insansınız dedi diye. (*Bir sigara alır.*)

HOTZ. Şaşırmaya başlıyor. (*DORLI'ye çıkmak tutmak için sahneye çıkar.*)

WILFRID. Hey — benim getirdiğim o güzel bardaklar da burada!

(*DORLI sigaradan bir nefes çeker, HOTZ sahneden iner.*)

DORLI. Yine de onu seviyorum!

(*HOTZ ön sahneye gelir, yüzü seyirciye dönük, sigarasını içer.*)

Sevgili yabancılar lejyonuyla beni her korkutuşunda istasyona koşup vagonun basamağından çekemem ya onu — sırf kendini ciddiye aldığıma inansın diye. (*Yeniden ağlamaya başlar.*)

WILFRID. Niye kapattı seni dolaba?

HOTZ. Bunu gayet iyi bilir.

WILFRID. Niye, haa?

HOTZ. Söyle hadi!

DORLI. Çünkü — çünkü sırf — çünkü ben — «Sen — bunu yapmazsın, Philipp, ben — seni — tanıırım!» dedim diye. (*Yeniden ağlamaya başlar.*)

HOTZ. İlgi çekici şey — doğrusu, dostum Wilfrid ayrılacağımızı öğrendiğinden beri karıma dokunmayı aklından bile geçirmiyor.

DORLI. — Sırf — ben — «Sen bunu — yapmazsın, Philipp, yedi yıldır söyleyip durursun,» dedim diye...

(HOTZ, DORLI'ye tabla vermek için sahneye çıkar.)

Yine de çok mutlu evliliğimiz!

(DORLI, HOTZ'un elindeki tablada sigarasını söndürür, HOTZ geri döner.)

Ne diye ayrılacakmışım?

WILFRID. (Kolunu DORLI'nin omuzuna atar.)

Ah, Dorli...

DORLI. Ah, Wilfrid...

HOTZ. Harekete geçiyor artık.

WILFRID. Seviyor musun onu?

HOTZ. Evet, merak etme!

(WILFRID eliyle DORLI'nin saçlarını okşar).

Benden çekinmeyin. — (Bir tane içtiği halde yeni bir sigara çıkarır.) İkisinin benden bu kadar çok söz ettiğini kuruyorum diye, belki de beni bencil buluyorsunuz, bayanlar, baylar. Ama gerçekte de böyle! Tüketemedikleri tek söz kaynağı benim... (Yeni sigarayı yakar.)

WILFRID. Yani, o da seni seviyor mu demek istiyorsun?

HOTZ. Tamam, bunu demek istiyor.

DORLI. Niye hep beni etkilemek istiyor? Bütün suçu kendi üstüne alıyormuş. Beni korumak için! Ben de Meryem rolünde. Neden? Sırf,

kamını beynine sıçratanın ne olduğu duruşmada söz konusu olmasın diye, sırf, kendi avukatı beyimizin ne kadar kıskanç olduğunu anlamasın diye! Yok! İyisi mi bütün suçu üstüne almış, suçlu olduğu için bütün masrafı ödermiş, sonra da tutar altınasına kadar yer bitirir kendini — sırf beni etkilemek için... (*Ayağını yere vurur.*) İstemiyorum beni etkilemesini! (*Birden sesini yükseltir.*) İstemiyorum boşanmak, ömrümün sonuna kadar da sürse bu, karısı kalacağım, bunu kabul edene kadar, beyimiz, bunu kabul edene kadar!

HOTZ. Ne? (*O da bağırır.*) Ne!?

DORLI. (*Yine sakinleşir.*) Vahşi sesler çıkarmıyor, hayır, ama (sezdim işte) bir mağara adamı gibi davranıyor içinden.

HOTZ. (*Daha yüksek sesle bağırır.*) Nereden — biliyorsun — sen — bunu — ?

DORLI. (*WILFRID'e yaklaşıp.*) Ah, Wilfrid...

WILFRID. Ah, Dorli...

(*WILFRID ile DORLI birbirlerine sarılırlar.*)

HOTZ. En sonunda. — (*Onlar öpüşürken ne yapacağını bilemez.*) Diyeceğim şu ki: Burada geçenleri ben gerçekte hiç bilemem — ben şimdi gerçekte aşağıda Bayan Oppikofer'deyim... (*Sigarasını ayağıyla ezer.*) Baylar, o yana bakmayın! Ben de bakmıyorum. Gözümüzde canlandırabiliriz. Eğer siz de benim durumumda kalırsanız, baylar, benden size öğüt

— (*Kendi yine de bakar.*) Çardağın altında
(*Tüyler ürpertici bir gürültü duyulur.*)

WILFRID. Neydi bu?

DORLI. Bilmem.

WILFRID. Baylar! Hemen kesmezseniz bu cehennem gürültüsünü, baylar, ama hemen —
(*Yeni bir gürültü.*)

Ne yapıyorsunuz bu Bechstein piyanosuyla?
(*Ard arda kopan piyano tellerinin sesi duyulur.*)

HOTZ. Mal ayırımı.

(*DORLI ağlamaya başlar.*)

«Evlilik durumunda malların ayrılması gerekirse, evlilik sırasında edinilmiş olan mallar, erkeğin malı ve kadının malı olarak ikiye pay edilir.»

(*Yeni bir gürültü.*)

Aile hukuku, bölüm bir, fıkra 189. (*Yeniden yakasını ilikler.*) Dediğim gibi, bayanlar, baylar, şu anda ben gerçekte aşağıda Bayan Op-pikofer'deyim. — (*Kulise girer.*)

Oyun

WILFRID. Neden söyledin ona?

DORLI. O da bana söyledi.

WILFRID. Neyi?

DORLI. Clarissa işini.

WILFRID. Clarissa mı?

DÖRLİ. Açık kalplilik! Ben de yapabilirim, bundan kolay bir şey yok, açık kalplilik evliliğin temeli, hadi buyursun bakalım!

WILFRID. Philipp'in karımla ne alıp vereceği varmış?

DÖRLİ. Senin benimle ne varsa —. (*Mendille göz yaşlarını siler.*) Bilmiyor muydun yoksa?

Konuşma

HOTZ. (*Elinde bir kâğıt, ön sahneye gelir.*) Evin konturatu feshedildi. — (*Kâğıdı yırtar.*)

Oyun

WILFRID. Clarissa!?

DÖRLİ. Bağırma —

WILFRID. Benim Clarissa'm?!

DÖRLİ. Bütün apartımana duyuracak kadar.

WILFRID. Kadınlar!... Orospular!... (*Dışarıya çıkar.*)

DÖRLİ. Şimdi de bu ilkelleşti büsbütün. (*Ardından gider.*)

Konuşma

HOTZ. Artık bir vedalaşmak kaldı. (*Boş sahneye doğru seslenir.*) Baylar!

(*HAMALLAR ellerinde kahvaltıları, girerler.*)

Dolabı hemen içeriye alın, yağmur bardaktan boşanıyor. (*Ön sahnede kalır.*) Hayır, bayanlar, baylar, erken bunamış filân değilim. Kabul ediyorum: Bu konturat işini imzalarken hayalimde buradaydım ve karımla dostumun benden söz ettiklerini canlandırdım kafamda. Ama gayet iyi biliyorum ki, karım bu dolabın içinde — gerçekte... Erken bunamış filân değilim ben! (*Sahneye çıkar.*)

Oyun

(*HAMALLAR dolabı içeriye taşırlar.*)

HOTZ. Oluyor mu? Oluyor mu?

(*HAMALLAR, tereyağlı ekmekleri ağızlarında, başlarıyla evet derler.*)

Çok ağır mı?

(*HAMALLAR, tereyağlı ekmekleri ağızlarında, başlarıyla hayır derler.*)

Gücünüzü kısıkanıyorum doğrusu.

(*HAMALLAR dolabı eski yerine bırakırlar.*)

Tekrar çok teşekkürler!

(*HAMALLAR kayışlarını süriikliyerek dışarıya çıkarlar, HOTZ onlar kaybolana kadar bekler, sonra dolaba doğru konuşur.*)

Dorli, — ıslandın mı? (*Dolabı tıkırdatır.*)

Dorli? (*Küçük çantasını eline alır.*) Gidiyorum ben artık, Dorli — yabancılar lejyonuna. (*Kulağını dolaba dayar.*) Neden tutuyorsun

yine nefesini?! (*Ne yapacağını bilemeden durur.*) Bana karşı davranışını, Dorli, yakışksız buluyorum. Yedi yıldır hep nefesini tutarsın, her seferinde yüreğim ağzıma gelip, seni öldürdüm sanayım diye... Dorli, evlilik böyle sürdürülmez. Seni nasıl olsa sevdiğime güvenip istediğini yapıyorsun bana. İsteddiğini! Sırf sen daha zayıf olduğun için. (*Çantayı eline alır.*) Hey, gidiyorum ben artık — (*Kol saatine bakar.*) Cenevre'ye 17.23'de bir tren var. Oradan da 22.07'de Marsilya'ya. Bugün sustun diye, Dorli, pişman olursan: — Gar Postanesi, Marsilya, post restant... (*Bütün kiliselerin çanlarının boğuk boğuk çaldığı duyulur.*)

Hoşça kal!

GENÇ HAMAL. (*Girer.*) Bay Doktor?

(*HOTZ birden korkar.*)

Radyo için. Yani hiçbir şeyi satmak istemiyorsunuz da, onun için söylüyorum, Bay Doktor. Mükemmel bir mal sizin bu radyo. Ben bu işten anlarım da. Hem de önden hoparlörlü. Ama bakın açık söyleyin: — Acaba şöyle benim sonradan onarabileceğim şekilde kırlamaz mı?

HOTZ. Buyrun.

GENÇ HAMAL. Ben de evleniyorum da Bay Doktor..

HOTZ. Buyrun.

(GENÇ HAMAL yine çıkar.)

Hoşça kal demiştim.

(Sesler yeni bir çanın daha katılmasıyla çoğalır.)

Yarın da yortuydu... Hani Roma'daki yortumuz, Dorli, bir yıl daha geçti üstünden, yaa — Ama yine de gidiyorum. (Dolabı öper.) Şansın açık olsun.

(DORLI, kolunda kese kâğıtları, içeriye girer.)

Dorli?

DORLI. Evet —

HOTZ. Hayır —

DORLI. Ne oluyor?

HOTZ. (Ona bakakalır, elini pantolonunun cebine atar.) Bir dakika, bir dakika. (Anahtarı çıkartıp dolabı açar.) Dorli?... Dorli!... Dorli — (Dolap boşalana kadar bütün elbiseleri dışarı fırlatır, sonra kendi de dolaptan çıkar.) Bir daha hiç görmek istemiyorum seni!

(YAŞLI HAMAL elinde bir kemanla gelir.)

YAŞLI HAMAL. Özür dilerim, Bay Doktor, ama bitirmemiz gerek de — Acaba bu da karının malı mı, onu öğrenmek istiyordum.

HOTZ. Benim kemanım?

YAŞLI HAMAL. Burada listede var: Eski bir keman, İtalyan malı, parçalarıyla beraber, 18. yüzyıl sonu, Bertha Teyze'den — ama sonradan üstü çizilmiş.

HOTZ. Çizilmiş mi?

YAŞLI HAMAL. Ne demek bu?

DORLI. Sen sonradan parasını ödemiştin, Philipp.

YAŞLI HAMAL. Ben de onu öğrenmek istedim.

(HOTZ ona bakakalır.)

Yani Bayan Doktor'un değil, değil mi?

HOTZ. Hayır.

YAŞLI HAMAL. Ben de onu öğrenmek istedim.

(Gider ve kemani dizinde kırar.)

HOTZ. Bir daha hiç görmek istemiyorum seni!

(Dışarıya çıkar.)

DORLI. Nereye? *(Alçak masanın üstüne oturur, yiyecek paketini açar.)* Sen de acıktın mı çok?

Konuşma

HOTZ. *(Kulisten ön sahneye çıkar.)* Şimdi de çantamı unuttum. *(Çenesini uğuşturur.)*

Oyun

DORLI. *(Oturduğu yerden, HOTZ sofadaymış gibi konuşur.)* Philipp, sucuk mu istersin, peynir mi? *(Ekmeklere yağ sürer.)*

Konuşma

HOTZ. Anlamıyorum, nasıl dolapta olmaz. Anah-tar pantolonumun cebindeydi, dolap da kilit-

liydi. Gittikçe daha az anlıyorum onu... (*Bir sigara çıkarır.*) Bir de şu sigarayı içeyim! (*Sigarayı yakar.*) — Sonra gidip çantayı alırım.

Oyun

DORLI. Ekmeğin hazır. (*Tatlı bir sesle çağırır.*) Philipp? (*Arkasına döner, HAMALLAR'ı görür.*)

GENÇ HAMAL. İşimiz bitti, Madam.

DORLI. Bahşış istiyorsanız, kocam dışarıda, sofada.

YAŞLI HAMAL. Yok.

DORLI. Öyleyse merdiven aralığındadır.

YAŞLI HAMAL. Orada da yoksa?

DORLI. Öyleyse Café Marokko'da oturuyordur. (*HAMALLAR kasketlerini başlarına geçirirler.*)

İyi yortular!

(*HAMALLAR selâm vermeden giderler.*)

Philipp — ?

HOTZ. (*Sahneye girer.*) Gidiyorum ben artık. (*Çantayı eline alır.*) Hoşça kal.

DORLI. (*HOTZ'a bakar.*) Kızmadım sana.

HOTZ. Dorli —

DORLI. Yağmurluğunu niye çıkartmıyorsun sen Alla'skına, Philipp, sabahtan beri? (*Ekmeğini yer.*)

HOTZ. Bak — gidiyorum ben artık! (*Kol saatine*

bakar.) Saatin doğru mu?

DORLI. 16.48

HOTZ. (*Kol saatini kurar.*) Evliliği sürdürmenin yolu bu değil, Dorli, istediğini yapıyorsun bana, sırf sen daha zayıf olduğun için.

DORLI. Ne yapıyorum ki ben?

HOTZ. Cenevre'ye 17.23'de bir tren var. Oradan da 22.07'de Marsilya'ya. Bugün sustun diye, Dorli, pişman olursan: — Gar Postanesi, Marsilya, post restant.

DORLI. Sustuğum filân yok.

HOTZ. Ama artık gitmeliyim...

DORLI. Nereye?

HOTZ. Hoşça kal.

(*Ara, çan sesleri.*)

DORLI. Ne zaman döneceksin?

(*Ara, çan sesleri.*)

HOTZ. Yarın da yortuydu... hani Roma'daki yortumuz, yaa, bir yıl daha geçti üstünden — ama yine de gidiyorum.

(*HOTZ sonunda giderken, DORLI bir ekmeğe yağ sürer.*)

DORLI. Bak, bugün dumanlanmış som balığı almadım, bana kalırsa biraz idareli olmalıyız, Philipp, pahalı bir gün oldu senin için...

Konuşma

HOTZ. (*Elinde çantası, kulisten çıkar.*) Şimdi bir

gelse beni geri çağırınıya, (ilk yıllardaki gibi) sokak kapısına kadar bile gelse — yine inanır gideceğime günün birinde; o zaman da gitmemin gereği kalmaz. (*Kol saatine bakar.*) Saati yanlış olmasa! (*Saati kulağına tutar, kurar.*)

Oyun

DORLI. (*Arkasına döner, odada kimsenin olmadığını görür.*) Philipp, — tütsülenmiş ringa balığı ister miydin?

Konuşma

HOTZ. Marsilya'dakiler beni alırlar mı acaba?

Oyun

DORLI. Giriniz!

(*Eldivenlerini çıkartarak bir kadın girer.*)

CLARISSA. Aklım başımda değil.

DORLI. Sen —

CLARISSA. Dövdü beni!

DORLI. Kim?

CLARISSA. Wilfrid, kocam.

DORLI. (*Kese kâğıtlarını biraz kenara iter.*) Gel, otur.

CLARISSA. (*Eldivenlerini fırlatıp atar.*) Kocanla

bir ilişkim olduğunu nasıl söyleyebilirsin benim kocama, bilmek istiyorum, nasıl?

DORLI. Bana da Philipp söyledi.

CLARISSA. Philipp — ?

DORLI. Evet.

CLARISSA. Aklım başımda değil.

DORLI. (*Atıştırmıya devam eder.*) Bu onun bir buluşu, biliyor musun, açık kalplilik evliliğin temeli.

CLARISSA. (*Eldivenlerini yine eline alır.*) Birlikte hiçbir şeyimiz olmadı bizim — (*Eldiveninin birinci tekini fırlatır.*) Hiç! (*Eldiveninin ikinci tekini fırlatır.*) Hiç! (*Gözlerinden yaşlar boşanır.*)

Konuşma

HOTZ. Şimdi Dorli kendisini hiç aldatmadığını bir öğrenirse, hele buna bir de inanırsa, bir daha bana hiç inanmaz! — O zaman da gerçekten gitmek düşer bana.

Oyun

DORLI. Bilmem biz kadınlar birbirimizle niçin geçinemeyiz. Yazık. Okula beraber gittik, tanı olgunluktan söz edilebileceği sırada ise, ikimizin de tek bir gayesi var: Kocasının hoşuna gitmek — ve kızkardeşini aldatmak. (*Kese kâ-*

ğutlarından birini uzatır.)

CLARISSA. Teşekkürler!

DORLI. (*Kendine bir elma alır.*) Arjantin'den buraya, bana bunların gerçek olmadığını söylemiye geldin. Yolculuk nasıl geçti?

CLARISSA. Simone —

DORLI. İşi törene dökme

CLARISSA. Dökmüyorsunuz!

DORLI. (*Elmasını parlatır.*) Yolculuk nasıl geçti diye sordum. (*Elmasını ısıtır.*)

CLARISSA. Ne yapmamı istiyorsun, Simone, bana inanmak için?

DORLI. Hiçbir şey. — (*Yine kese kâğıdını uzatır.*) Elma şişmanlatmaz!

CLARISSA. Şişman mı buldun beni?

DORLI. Konudan ayrılmıyalım. (*Oturur, elmasını tıklar.*) Konumuz koca.

CLARISSA. Benimki mi, yoksa seninki mi?

DORLI. Benimki.

(*CLARISSA güler.*)

Ayrılmam, anlıyor musun, hele senin yüzünden hiç. (*Bağırır.*) Hele senin yüzünden hiç!

Konuşma

HOTZ. Bağırımıya başladılar bile. (*Kol saatine bakar.*) Çok sürmez ama...

Oyun

CLARISSA. (*Bağırır.*) Doğru değil, işte bu kadar! Bütün dünyaya haykıracağım bunu: Doğru değil, işte bu kadar! -- Birlikte hiçbir şeyimiz olmadı bizim...

Konuşma

HOTZ. Treni kaçıracağım. (*Kol saatine bakar.*) Bütün dünyaya ne bizim birlikte hiçbir şeyimiz olmadığından, canına yandığımın, bütün dünyaya ne!

Oyun

(*Kadınların ikisi de sakın ve kibardır.*)

DORLI. Gidiyor musun hemen?

CLARISSA. Sen zayıflamışsın.

DORLI. Cevap vermedin bana.

CLARISSA. Çok zayıflamışsın.

DORLI. Niye tipin değilmiş Philipp senin?

(*CLARISSA omuz silker.*)

Kocamı bilmezsın —

CLARISSA. Ben de bunu söylüyorum ya.

DORLI. Kocam için, istediğini söyleyebilirsin, bütün kocalar için de genellikle, ama, anlıyor musun, hiç kimse karısını aldatmadan aldatım demez, hem de bütün okuyucularının

önünde.

CLARISSA. Senin kocan bir yazar..

DORLI. Ne demek istiyorsun bununla?

(CLARISSA doğrulur.)

Kocam yalan söylemez!

(CLARISSA yüzünün boyasını inceler.)

Clarissa sana bir şey söylemek istiyorum —

(CLARISSA'yı yakalar.) Aramızda kalacak.

CLARISSA. Böyle şeylerden hoşlanmam, şekerim.

DORLI. Olabilir! (CLARISSA'yı bırakır.) Ama

yine de söyleyeceğim: —

CLARISSA. (Dudaklarını boyar.) Senin Philipp'

in beni ilgilendirmiyor. (Boyalı dudaklarını

yalar.)

DORLI. Philipp bütün kocaların en utangacıdır.

İkimiz başbaşayken işi yalan söylemiye kadar

vardır, bilir misin. Bu kadar utangaçtır işte.

Ama okuyucularının da duyduğunu bildiği za-

man hiç yalan söylemez.

CLARISSA. Oo.

DORLI. Evet dikkate değer.

CLARISSA. Peki, ya...

DORLI. Ne pahasına olursa olsun, söylemez. Ben

de bu yüzden Philipp'in yazdıklarına dayana-

mam: Okuyucularına karşı, evlilik üstüne söz-

gelişi, bu dört duvar arasında hiç söyleyemi-

yeceği şeyleri söyleyiverir.

CLARISSA. (Yine eldivenlerini alır.) Uzun sözün

kısası, sen bana inanmıyorsun.

(DORLI yeniden bir elma alır.)

Simone! (Eldivenlerini giyer.) Hiç bir şey olmadı! Yemin ederim sana! Hiçbir şey gerçekten!

DORLI. (Elmasını ısırır.) Ayrıntılarını bilmek istemiyorum —.

Konuşma

HOTZ. Ben gidiyorum artık! (Çantayı eline alır.)
Ne bekliyorum daha... (Elinde çantayı görür.)
Çantayı da aldım işte.

Oyun

CLARISSA. İyi yortular!

DORLI. (Ayakta durur, elmasını yer.) İyi yortular!

(CLARISSA gider.)

Sen aynı adam söz konusu olunca birbirine inanan iki kadın gördün mü hiç?

(HOTZ girer, DORLI onu farketmez.)

İyi yortular!

(HOTZ durumu sezip gider.)

Keçi!...

Konuşma

HOTZ. (Kulisten ön sahneye gelir.) Hiç alay eder

gibi değildi. Yeni bir şey bu! Bilmem nasıldı, ama — hiç alay eder gibi değildi... (*DORLI'nin sesini taklit eder.*) «İyi yortular!» (*Umutla dolmuştur.*) Hiç olmazsa yeni bir ton. (*Sahneye çıkar.*)

Oyun

(*DORLI yine alçak masanın üstüne oturmuş, kese kâğıdını karıştırmaktadır.*)

HOTZ. Gidiyorum ben artık.

DORLI. (*Ürker.*) Sen — !...

HOTZ. (*DORLI'nin önüne gelir.*) Gidiyorum ben artık.

DORLI. (*HOTZ'a bakakalır.*) Tuh, şimdi de domatesleri unuttum! (*Kese kâğıdını bir daha karıştırır.*)

HOTZ. Gidiyorum ben artık. (*Biraz daha bekler, sonra gider.*)

DORLI. Yok, buldum işte!... (*Bir domates çıkarır.*)

Konuşma

(*HOTZ kolunda yağmurluğu kulisten ön sahneye gelir, çan sesleri kesilir.*)

HOTZ. Cenevre'ye kadar kötü geçti yolculuk: Kendimi zorlayıp durdum — birinci mevkiyle gittim — öfkem geçmesin diye, sonunda bunun budalalık olduğunu kabul ettim, böyle

yapmanın, tam bir budalalık!

SATICI. Cigarettes, cigars, journaux, chocolats!

HOTZ. Hakkı var, sırf beni ciddiye aldığına inayım diye, her bahar istasyona koşup beni vagonun basamağından çekmesini istiyemem ya Dorli'den.

SATICI. Cigarettes, cigars, journaux, chocolats!

HOTZ. Beni ciddiye alamıyor...

(Bir trenin perona girdiği duyulur.)

Oyun

DORLI. *(Telefonun başında.)* Philipp!... Evet, evdeyim. Alo? Ya sen neredesin? Bir telefon kulübesinde mi? Alo, alo. Anlamıyorum. Nerede? Çok gürültü geliyor. Alo? Şimdi daha iyi... Nasıl Cenevre'de? — *(Telefonu bırakır, hiçbir şey söyleyemez. Tren gürültüsü duyulur. Yeni bir numara çevirir.)*

Konuşma

HOTZ. Ne umdum ben? Dorli'nin evde oturup hiç aldırmıyacağını düşünmem gerekirdi, cadı karı —

(Bir GÜMRÜK MEMURU girer.)

GÜMRÜK MEMURU. İsviçre gümrüğü. Douane Suisse.

HOTZ. *(Pasaportunu verir.)* Nasıl oluyor da on-

dan umut kesmiyorum daha?

GÜMRÜK MEMURU. Ticaret eşyanız var mı?

HOTZ. Kendi kendime kızıyorum.

GÜMRÜK MEMURU. Ticaret eşyanız var mı acaba?

(HOTZ küçük el çantasını gösterir.)

Açın lütfen! (Gömleği, diş fırçasını, pijamayı çıkartır.) Çok teşekkürler!

HOTZ. (Eşyaları yeniden toplar.) Dorli'ye kalan son şans üstümü başını aramaları olurdu, şöyle bana treni kaçtıracak kadar...

GÜMRÜK MEMURU. (Bu arada kasketini de-
ğiştirmiştir.) Bon soir, Monsieur!

HOTZ. İrkilmiş görüneyim.

GÜMRÜK MEMURU. Votre passeport, s'il vous plait.

HOTZ. (Pasaportunu titriyerek verir.) Biraz olsun şüpheleniniyor...

GÜMRÜK MEMURU. (Pasaportu geri verir.)

Est-ce que vous avez des marchandises?

(HOTZ el çantasını gösterir.)

Ouvrir, s'il vous plait. (Gömleği, pijamayı, diş fırçasını çıkartır.) Bon voyage, Monsieur.

(HOTZ eşyalarını yeniden toplar, GÜMRÜK MEMURU gider.)

HOTZ. Hepsi de gitmemi istedi...

Oyun

DORLI. (*Telefonun başında.*) Acaba bakabilir misiniz, Bayan, bu konuşma gerçekten Cenevre'den mi yapıldı. Beş dakika oluyor. Lütfen. (*Telefonun başında bekler.*)

Konuşma

HOTZ. Marsilya'da hava oldukça sıcaktı... (*Ceketini de çıkartır.*) Tam kalk borusuna yetiştim, ya da ne diyorlarsa adına işte, ama önce bir Bristo'ya gittim, kahve içmiye, en sevdiğim kahvaltı —
(*Esniyen bir GARSON girer.*)

GARSON. Café?

HOTZ. Au lait.

(GARSON esner.)

Est-ce qu'il y a des brioches?

(GARSON başıyla evet der, esner ve gider.)

En sevdiğim kahvaltı. (*Arkasına döner.*) Tabii karımdan eser yok...

(*Borazan sesleri duyulur.*)

Bundan sonra da artık çok geç. —

Bitiş

(*Borazanlı davullu bir marş duyulurken, yukarıdan kışlaları çevreliyen cinsten küll rengi,*

üstünde kirli bir Fransız bayrağı olan demir bir parmaklık iner, bu parmaklığın arkasında DORLI gözüktür.)

DORLI. Philipp!... Philipp?...

(Uygun adım geçerler: Tüfekli, siingileri takılı, tozlu iki lejyon askeri, arkalarında küçük el çantasıyla HOTZ, yağmurluğuyla ceket kolunda, onun arkasında yine tüfekli, siingileri takılı, tozlu iki lejyon askeri. HOTZ, DORLI'ye el sallamak için durmak ister, ama arkadaki lejyon askeri sırtına bir dipçik vurur yürüştün diye. DORLI parmaklığın arkasında diz üstü düşer, acı acı hıçkırır.)

Philipp! — Sana göre değil bu...

(Marş kesilir, kışla parmaklığı yukarıya çıkar; DORLI (odanın içinde) dizleri üstünde kalır, hıçkırırken HOTZ odaya girer, elindekileri bırakır.)

Philipp — ?

HOTZ. Almıyorlar beni.

DORLI. — Buradasın!

HOTZ. Aşırı göz bozukluğu.

DORLI. *(Boynuna atılır.)* Philipp!

HOTZ. *(DORLI mutlulukla göğsüne yaslanırken onun saçlarını okşar, sonra şaşkınlıktan çok, sırf durumu geçiştirmek için, ama kaba olmadan sorar.)* Bana mektup var mı?

Perde.

MAX FRISCH 1911 yılında Zürih'de doğdu. Asıl mesleği mimarlıktır. Gazeteci olarak Balkan  lkelerinde ve Türkiye'de bulundu. Doğuya da birçok geziler yaptı. 1951-52 arasında bir yıl Amerika'da kaldı. Şimdi Zürih ve Roma'da yazarlık yapmaktadır.

Max Frisch ilk oyununu 1945'de yazdı. *Nun Singen Sie Wieder* (Artık Yine Őarkı Söylüyorlar) bir ağıt niteliğindedir. 1945-47 arasında önce *Santa Cruz'u*, sonra *Die Chinesische Mauer'i* ( in Duvarı) yazdı.  in Duvarı'nda modern toplum içindeki aydının g    durumunu söz konusu eder. 1948'de *Als der Krieg zu Ende war* (Savaő Sona Erdięi Zaman) yayımlandı. Aynı yıl bir olay, Zürih'te Brecht ile karőılaőması, Frisch'in düőüncelerini oldukça etkiledi. Frisch Brecht'in düőüncelerini ciddiye aldı, toplumsal yergici yönünü benimsedi, ama onun proleter devrimine olan inancından uzak durdu.

1951'de yazdığı *Graf Oederland* bir bakıma karıőık bir oyundur. Sorunları bir araya getirir, karıştırır, ama açık seçik bir görüő koymaz ortaya. 1952'deki *Don Juan oder die*

Liebe zur Geometrie'de (*Don Juan ya da Geometri Sevgisi*) Frisch, Don Juan'ın kişiliğinde günümüzün akılcı tutumunu ve bunun evlilik bağları içinde gömülüp kalmasının gülünçlüğünü anlatır. 1958'de yayımlanan *Herr Biedermann und die Brandstifter*'de (*Bay Biedermann ile Kundakçılar*) rahatlık, emniyet düşüncesi ve kendi ekonomik benciliği içine sıkışıp kalmış burjuva tutumunu inceler. Nazi belâsını dünyadan yumuşak başlılıkla silebilecekleri düşüncesiyle kendilerini kandıran gevşek Üçüncü Reich insanlarının yansıtılmasıdır bu oyun. Çevirisini verdiğimiz *Die Grosse Wut des Philipp Hotz* (*Philipp Hotz'un Büyük Öfkesi*) yazarın 1958'deki ikinci oyunudur. Frisch'in son tiyatro eseri bütün dünyada büyük yankılar uyandıran *Andorra*'dır (1961). Birçok ülkede, özellikle Almanya'da pek çok tiyatrodan oynanmıştır. Oyun, kütledeki hırs, sorumluluk ve suç öğelerini Yahudi düşmanlığı simgesi yoluyla ele alır.

Max Frisch'in oyunlarından başka küçük hikâyeleri ve romanları da vardır.

Yurdumuzda 1952'de *Don Juan oder die Liebe zur Geometrie* (*Don Juan ya da Geometri Aşkı*, Çeviren: Sevgi Nutku), 1963'de *Andorra*, (Çeviren: Sevgi Nutku) Ankara Devlet Tiyatrosu'nda oynandı.

DE YAYINLARI

BİLGİ DİZİSİ:

1. DOSTOYEVSKI'DEN SARTRE'A VAROLUŞÇULUK. Walter Kaufmann. Çeviren: Akşit Göktürk. 3 lira.
2. SARTRE, YAZARLIĞI VE FELSEFESİ. Iris Murdoch. Çeviren: Selâhattin Hilâv. 5 lira.
EPİK TİYATRO ÜZERİNE. Bertolt Brecht. Çeviren : Kâmuran Şipal. 5 lira.
4. BAUDELAIRE. Jean - Paul Sartre. Çeviren Bertan Onaran. 7.5 lira.

ELEŞTİRİ, DENEME:

1. DÜŞÜNCEYE SAYGI. Memet Fuat. Denemeler. 3 lira.
2. ŞENLİKNAME DÜZENİ. Sezer Tansuğ. İnceleme. 3 lira.
3. TURGUT UYAR — EDİP CANSEVER. Hüseyin Cöntürk — Asım Bezirci. 2 inceleme. 3 lira.
4. DENEMELER. T. S. Eliot. Çeviren : Akşit Göktürk. 3 lira.
5. TİYATRO DENEYİ. Eugène Ionesco. Çeviren : Teoman Aktürel. 2 lira.
6. GERÇEKÜSTÜCÜLÜK — I. (Surréalisme — Açıklamalar). Hazırlayanlar : Selâhattin Hilâv — Ergin Ertem — Onat Kutlar. 3 lira.
7. SANAT MESELELERİ. Suut Kemal Yetkin. İnceleme. 2 lira.
8. GERÇEKÜSTÜCÜLÜK — II. (Surréalisme — Örnekler). Antoloji. Hazırlayanlar : Selâhattin Hilâv — Ergin Ertem — Said Maden. 5 lira.
9. PYRRHUS İLE CINEAS. Simone de Beauvoir. Çeviren Asım Bezirci. Denemeler. 4 lira.

TÜRK ŞİİRİ DİZİSİ

1. TRAGEDYALAR. Edip Cansever. 3 lira.

DÜNYA ŞİİRİ:

(İki dilde baskılar)

1. SEÇME ŞİİRLER. Arthur Rimbaud. Çeviren İlhan Berk. (Fransızca — Türkçe). 3 lira.
2. FENER, GECE VE YILDIZLAR. Wolfgang Borchert. Çeviren: Behçet Necatigil. (Almanca — Türkçe). 3 lira.
3. CATHAY. Ezra Pound. Çeviren: Ülkü Tamer. (İngilizce - Türkçe). 3 lira.
4. AĞIZDA BİR SEVİ. Paul Eluard. Çeviren: Sabahattin Kudret Aksal. (Fransızca - Türkçe). 3 lira.

GÜNÜMÜZÜN ŞAİRLERİ:

1. BLAISE CENDRARS. (Hayatı şiirleri). Çeviren: Sa-
id Maden. 7.5 lira.

KISA OYUNLAR:

1. DON CRISTOBITA İLE DONA ROSITA'NIN ACIK-
LI GÜLDÜRÜSÜ. Federico Garcia Lorca. Türkçesi :
Memet Fuat. 2 lira.
2. KEL ŞARKICI. Eugène Ionesco. Türkçesi : Ülkü Ta-
mer - Genco Erkal. 2 lira. (Tükenmiştir).
3. DAĞ YOLUNDA. Anton Çehov. Türkçesi : Ülkü Ta-
mer. 1 lira.
4. KULAKTAN KULAĞA. Lady Augusta Gregory. Türk-
çesi Memet Fuat. 1 lira. (Tükenmiştir).
5. TRENTON İLE CAMDEN'E MUTLU YOLCULUK.
Thornton Wilder. Türkçesi : Memet Fuat. 1 lira.
6. WOYZECK. Georg Büchner. Türkçesi : Hasan Kuru-
yazıcı. 2 lira.
7. İSTİRİDYE İLE İNCİ. William Saroyan. Türkçesi :
Memet Fuat. 1 lira.

8. SWEENEY AGONISTES. T. S. Eliot. Türkçesi : Ülkü Tamer. 1 lira.
9. ÇAĞRILMADAN GELEN. Maurice Maeterlinck. Türkçesi : Memet Fuat. 1 lira.
10. PHILOTAS. G. E. Lessing. Sahneye koyuş bilgileri, açıklamalar : Max Meinecke. Türkçesi Zahide Gökberk. (Yardımcı kitap.) 3 lira.
11. KAPILARIN DIŞINDA. Wolfgang Borchert. Türkçesi: Behçet Necatigil. 2 lira.
12. SAĞLIK YURDU. Sean O'Casey. Türkçesi : Cevat Çapan. 2 lira.
13. ÇÜRÜK ELMA. Atila Alpöge. Yerli oyun. 2 lira.
14. GİTSEL DOLAP. Harold Pinter. Türkçesi Ergun Sav. 2 lira.
15. AY DOĞARKEN. Lady Augusta Gregory. Türkçesi : Akşit Göktürk. 1 lira.
16. LEONCE İLE LENA. Georg Büchner. Türkçesi : Adalet Cimcoz. 2 lira.
17. YEŞİL PAPAĞAN. Arthur Schnitzler. Türkçesi : Hasan Kuruyazıcı. 2 lira.
18. ZAVALLI AUBREY. George Kelly. Türkçesi : Memet Fuat. 2 lira.
19. DÖNEMEÇ. Tankred Dorst. Türkçesi: Behçet Necatigil. 2 lira.
20. GELİNLİK KIZ - ÖNDER. Eugène Ionesco. Türkçesi: Genco, Süreya, Tamer. 2 lira.
21. PHILIPP HOTZ'UN BÜYÜK ÖFKESİ. Max Frisch. Türkçesi: Hasan Kuruyazıcı. 2 lira.

ANTOLOJİLER:

1. TÜRK EDEBİYATI 1963. Memet Fuat'ın Seçtikleri. Şiir, hikâye, deneme. 7.5 lira.
2. TÜRK EDEBİYATI 1964. Memet Fuat'ın Seçtikleri. Şiir, hikâye, deneme. 7.5 lira.

Max Frisch

PHILIPP HOTZ' UN BÜYÜK ÖFKESİ

Max Frisch 1911 yılında, Zürih'de doğdu. Asıl mesleği mimarlıktır. Gazeteci olarak Balkan ülkelerinde ve Türkiye'de bulundu. Doğuya da birçok geziler yaptı. 1951-52 arasında bir yıl Amerika'da kaldı. Şimdi Zürih ve Roma'da yazarlık etmektedir.

Max Frisch çağımızın insan ve toplum sorunlarını çok yakından, büyük bir dikkatle izliyen, o sorunlarda yerini alan bir yazardır.

— K. H. Ruppel

Yurdumuzda «Don Juan ya da Geometri Aşkı» ile «Andorra» adlı oyunları oynanan Max Frisch çağdaş oyun yazarları arasında kendisine iyi bir yer sağlamış, epik tiyatro anlayışını benimsemiş bir sanatçı olarak anılıyor.

KAPAK : SAİD MADEN

2 lira